

Leiden op weg naar 2025

'Visie Ondernemend Leiden om de stad economisch vitaal te houden'

Ondernemend Leiden is een samenwerkingsverband van de ondernemersplatforms Leiden Bio Science Park, Centrummanagement Leiden, Bedrijvig Leiden, BV Leiden en het Ondernemersfonds Leiden. Ze zet zich in om het ondernemerschap te stimuleren en de stadsbrede belangen van ondernemers te borgen. Zowel in bestaand als nieuw gemeentelijk beleid. De partners vinden elkaar als het gaat om de thema's voor een gezamenlijke agenda. Het gaat dan vooral om randvoorwaardelijke zaken waarbij de overheid een belangrijke rol speelt, zoals:

- ruimte voor bedrijven;
- aansluiting onderwijs arbeidsmarkt;
- bereikbaarheid van stad en regio;
- parkeren;
- ondernemersklimaat.

Onder regie van Ondernemend Leiden is in het najaar van 2017 een Manifest opgesteld in aanloop naar de verkiezingen. De punten die niet terugkwamen in het college-akkoord waren onderwerp van gesprek tijdens de bijeenkomst in de zomer van 2018 met 120 bestuursleden van ondernemers- en brancheverenigingen. De ambities en de verlanglijst die hieruit voortkwamen zijn verwerkt in het boekje: *Leiden op weg naar 2030*¹. Met deze uitgaven op zak bepalen we de koers bij nieuw en bestaand beleid. Als volwaardige gesprekspartner zitten we steeds dichterbij de tekentafel waar de dossiers ontstaan en besproken worden. Dit is een goede ontwikkeling maar we maken ons ook zorgen. In deze notitie benoemen we onze zorgen en omschrijven we wat er moet gebeuren om als stad (en regio) economisch vitaal te houden en de concurrentie voor te blijven.

1. Samen maken we de stad

De introductie van de Index071 (editie 2018-2019) van Economie071 luidt als volgt: *Het gaat economisch goed met de Leidse regio. Yvonne van Delft (wethouder Economie van de gemeente Leiden en voorzitter van Economie071): "De groei komt vooral voor rekening van het life sciences cluster en van de activiteiten die daar direct mee samenhangen. Dit economische cluster zorgt voor stabiliteit en tilt de Leidse regio boven het landelijk gemiddelde uit. De rest van de economie vertoont een rustig beeld." Dat het goed gaat met de economie blijkt ook uit het onderzoek naar vitale steden van het adviesbureau Goudappel Coffeng BV. Leiden is in 2019 drie plaatsen gestegen en staat nu op een zesde plaats.*

Dat het goed gaat met de economie is te danken aan het koersvaste beleid van de laatste jaren en de intensieve samenwerking tussen ondernemers en de gemeente. Toch maakt Ondernemend Leiden zich zorgen. Het huidige college werkt op dit moment aan een aantal dossiers zoals de omgevingsvisie, parkeer- en mobiliteitsvisie, bedrijventerreinenstrategie, en regionale retailvisie. Leiden telt 9.000 ondernemingen en 67.000 werknemers. Goed voor 40% van de Leidse werkgelegenheid. Het borgen van hun belangen in het gemeentelijk beleid is cruciaal voor de toekomstige werkgelegenheid. We denken mee tijdens participatiebijeenkomsten om te komen tot nieuw beleid. Dit vinden we niet genoeg. We gaan ons inzetten om ook mee te doen door mee te 'tekenen' aan de oplossingen die goed zijn voor de economie en de stad. Samen maken we de stad, luidt de titel van het college-akkoord. Laten we het dan ook echt samen doen.

2. Ruimte voor bedrijven

Leiden groeit de komende 10 jaar met 13.000 inwoners. Hiervoor wordt er gezocht naar de ruimte om 8.000 woningen te bouwen. Deze wordt hoofdzakelijk gevonden op en rondom de bedrijventerreinen. De ruimte voor bedrijven komt hiermee in het gedrang en de plannen van het college leiden tot verdringing van bedrijven. Een zorgwekkende ontwikkeling voor de werkgelegenheid, economie en het leefklimaat van de huidige en toekomstige ondernemers en bewoners. Ondernemend Leiden pleit voor de juiste volgorde. Behoud ruimte voor bestaande ondernemers, realiseer schuifruimte en aantrekkelijke verhuisregelingen voordat er tot woningbouw overgegaan wordt. Leiden moet geen woonstad worden maar een woon-werkstad. Naast het bieden van kansen voor bestaande bedrijven is er kennis en middelen nodig om te komen tot

¹ Raadpleeg de website www.ondernemendleiden.nl voor meer informatie.

toekomstige belangrijke sectoren zodat we niet van één groeisector, zoals nu de bio-science sector, afhankelijk zijn. De inzet van een Inpat Center, een startersfonds en het aangaan van ondernemers-stedenbanden helpen bij de vorming hiervan.

3. Arbeidstekorten

De Leidse regio heeft het 'clustereffect' op gang gekregen door kennisintensieve bedrijvigheid en jong hoogopgeleid talent aan zich te binden. De indexcijfers bevestigen dat beeld: meer bedrijvigheid binnen de kennisclusters, meer werk, meer studenten en meer expats. Op twee thema's is de groei echter gestuit. Ten eerste heeft de Leidse regio bijzonder last van de oplopende arbeidstekorten binnen de sectoren onderwijs, zorg en techniek. Ten tweede raakt de bereikbaarheid van de regio in de knel. Meer inwoners en meer banen zorgen voor meer drukte op de wegen. Dit vraagt om nieuwe vormen van mobiliteit en vervoersgedrag. Voor de oplopende arbeidstekorten is Economie071 gestart met een Human Capital Actieplan voor hoog- en laaggeschoold personeel uit de regio. Ondernemend Leiden participeert graag in dit plan en zet zich in om de koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt te optimaliseren.

4. Bereikbaarheid

Als het college erin slaagt om de raad te overtuigen, mogen medewerkers en bewoners hun auto op heel veel plekken niet meer parkeren, stijgen de parkeerkosten maar wordt er geen aantrekkelijk alternatief geboden. Resultaat: afname bereikbaarheid, investeringen en onnodige kostenstijging voor bewoners, bezoekers en medewerkers. Het is absoluut zaak dat de Gemeenteraad deze "visies" niet goedkeurt, maar kiest voor een ander beleid. Beleid waardoor andere vervoersmiddelen aantrekkelijker worden dan de auto. Investeer bijvoorbeeld in hubs (P+R) rondom het centrum en in de stadsring waar bewoners en medewerkers hun auto parkeren. Een hoog frequent zero-emissie OV netwerk (dat aangesloten is op de randstad) draagt zorg voor de last-mile. De hubs sluiten ook goed aan op het fietsnetwerk en bieden gastvrije fietsstallingen en stadsdistributie. En hoe beter het alternatief des te sneller kiezen bewoners, bezoekers en medewerkers hiervoor en worden collegedoelen bereikt om onze stad beter bereikbaar te maken en te vergroenen.

5. Ondernemersklimaat

Welke stappen moet een ondernemer zetten om een vliegende start te maken? Deze vraag komt voort uit de vaak lange en onduidelijke regels en procedures waaraan ondernemers moeten voldoen voordat ze hun deuren kunnen openen. Ondernemend Leiden zet zich in voor een dienstbare gemeente zodat Leiden bekend komt te staan als een gastvrije stad voor bestaande en nieuwe ondernemers. Denk hierbij aan:

- Schrappen van onnodige regels;
- Het voorzien van ondernemers van bruikbare- en betrouwbare informatie;
- Regelvrije zones met experimenteerterruimte;
- Ruimte bieden aan startups, kleine ondernemers en zzp-ers.

6. Bouwen aan de economie van morgen

De binnenstad, Leiden Bio Science Park en een verzameling van bedrijventerreinen zijn de drie clusters die het economische landschap van Leiden vormen. Deze clusters zijn constant in beweging en doen een beroep op een stabiele, faciliterende en meedenkende overheid. Niet een overheid die voor ondernemers gaat staan maar er naast om samen verder te komen. Vanuit deze grondhouding wil Ondernemend Leiden samen met de gemeente werken aan de economie van morgen door op zoek te gaan naar mogelijke clusters die de bestaande versterken. De wijze waarop bestaande en nieuwe clusters gefaciliteerd kunnen worden dient opgenomen te worden in de omgevingsvisie.

7. Duurzaamheid: een groene draad door onze inspanningen

Na de vele mooie woorden is het wat Ondernemend Leiden betreft tijd voor daden en het delen van de verantwoordelijkheid. Deze is vaak praktisch van aard. We hebben het over dingen als: faciliteren van elektrisch vervoer, stadsdistributie, circulaire economie, zonne- en windenergie, verduurzamen van stadsbrede evenementen en vergroening van daken en straten. Als Ondernemend Leiden stimuleren we de achterban graag om te verduurzamen en pleiten voor soepele procedures, ruimte voor experiment en fondsen om de transitie een boost te geven in de komende collegeperiode. We spelen hier graag een proactieve rol in en gaan op zoek naar publiek-private samenwerkingen.